

УДК 378:37.03:811.111.

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ АГРАРНОГО ВНЗ

О.Г. Пономаренко

кандидат педагогічних наук, ст. викладач
кафедри англійської мови для технічних та агробіологічних спеціальностей,
Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ)
email: kseniaponomar@mail.ru

ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ В ПРЕПОДАВАНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА ДЛЯ СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКИХ ФАКУЛЬТЕТОВ АГРАРНОГО ВУЗА

О.Г. Пономаренко

кандидат педагогических наук, ст. преподаватель
кафедры английского языка для технических и агrobiологических специальностей,
Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины (г. Киев)

INNOVATIVE APPROACHES IN TEACHING ENGLISH TO STUDENTS OF TECHNICAL FACULTIES OF THE AGRICULTURAL UNIVERSITY

O.G. Ponomarenko

PhD in Pedagogy, Senior Lecturer,
Department of English for Technical and Agrobiological Specialties,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine (Kyiv)

Розглядаються питання необхідності використання інноваційних підходів на заняттях іноземної мови на технічному факультеті під час вивчення тем професійного спрямування; формування професійної спрямованості у майбутніх спеціалістів, користуючись сучасними інноваційними підходами у викладанні професійного матеріалу. Система підготовки кваліфікованих спеціалістів зі знанням іноземної мови є головним завданням професійно-практичної освіти.

Ключові слова: іноземна мова; професія; інноваційні підходи; заклад освіти; особистість.

Рассматриваются вопросы необходимости использования инновационных подходов на занятиях иностранного языка на техническом факультете во время изучения тем профессионального направления; формирование профессиональной направленности у будущих специалистов, пользуясь современными инновационными подходами в преподавании профессионального материала. Система подготовки квалифицированных специалистов со знанием иностранного языка является главной задачей профессионально-практического образования.

Ключевые слова: иностранный язык; профессия; инновационные подходы; учреждение образования; личность.

The article deals with the use of innovative approaches in foreign language classes at the technical faculty and its efficiency in teaching students themes of professional direction; formation of vocational guidance of future specialists based on using modern innovative approaches teaching the professional materials. The system of training of qualified specialists with knowledge of foreign language is the main task of the professional and practical education.

Keywords: foreign language; profession; innovative approaches; institution of education; personality.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку України характеризується дедалі більшим зростанням ролі її аграрного сектора, покликаною забезпечити продовольчу безпеку країни. Водночас, з огляду на світову економічну кризу, сільське господарство нашої країни набуває важливого значення у міжнародному масштабі. Однак на селі існує ряд проблем, більшість із яких

пов'язана з кадровим забезпеченням аграрної галузі економіки України. Роль іноземної мови у підготовці високкваліфікованого, конкурентоспроможного спеціаліста дуже вагома на сьогодні. Адже вона відкриває йому широкий спектр можливостей у формуванні професійних кваліфікаційних навичок. Оскільки навчальна програма з іноземної мови є інтегративною частиною загального навчального плану ВНЗ, вона тісно пов'язана з іншими навчальними дисциплінами, і дозволяє більш ґрунтовно зануритися у професійний матеріал, користуючись іноземними джерелами. Але на жаль, вивчення іноземної мови здійснюється не систематично, лише протягом першого та останнього року навчання в більшості навчальних закладів.

Реформування економіки, зокрема аграрної галузі, має бути пов'язане з модернізацією освітньої сфери і спрямуванням на її наближення до соціально-економічних потреб суспільства, що покладають на вищу школу складний обов'язок – поетапна підготовка молодого висококваліфікованого, конкурентоспроможного фахівця зі знанням іноземної мови, готового до майбутньої професійної діяльності в Україні та за її межами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень і публікацій, присвячених питанню використання інноваційних підходів в процесі вивчення іноземної мови, надає можливість стверджувати, що воно вивчається різними фахівцями І.А. Соломаха, Г.С. Попова, Г.А. Суміна, Н.Ю. Ушакова, Т.І. Кошелева, Н.Ю. Хлизова, О. Талберг, Р.М.Фелдер, Б. Стаппенбелт, С. Баррет-Леннард, К. Хейкок, Ф. Малхаузер, М. Чейз, М. Раймер, С.А. Корнелюк, Л.П. Маслак, А.В. Павліченко, М.І. Петкова, Л.А. Сажко, Є.П. Тимченко, Т.М. Трофимішина, М.Д. Тукало, О.О. Чевичелова, А.Ю. Чуфарлічева, С.Л. Филипенко, Л.М. Щаннікова та інші.

Постановка завдання. Мета статті полягає в розкритті використання інноваційних підходів в процесі вивчення іноземної мови на технічному факультеті аграрного ВНЗ на всіх етапах розвитку особистості.

Виклад основного матеріалу. Сучасний стан міжнародних зв'язків України, вихід її у європейський та світовий простори, нові політичні, соціально-економічні та культурні реалії ставлять великий акцент на збільшенні ролі іноземної мови та її значущості для випускників вищих навчальних закладів.

На сьогодні існує багато способів одержання знань. Це і підручники, електронні навчальні курси, словники, довідники з іноземних мов, а також комп'ютери і мультимедійні технічні засоби, мережа Internet, якими студенти з задоволенням користуються. При цьому роль викладача полягає у тому, щоб в ненав'язливий спосіб бути провідником в інформативному просторі та навчити студентів вчитися.

В процесі використання інтерактивної технології навчання у студентів розвивається зацікавленість у здобутті знань і практичного їх використання.

Інноваційні технології включають такі підходи до викладання іноземних мов, як: інтерактивні методи викладання та використання технічних засобів навчання для самовдосконалення, контролю знань, зберігання і викладу навчальних матеріалів [2].

Безперечно, щоб підвищити рівень знань студентів з іноземної мови потрібно постійно удосконалюючи навчальну програму, адаптуючи її до європейських стандартів і принципів. Згідно з новими вимогами студенти технічних факультетів повинні наприкінці навчання досягнути певного рівня (B1, B2), що надасть їм можливість вільно конкурувати на ринку праці не лише в нашій країні, але і за кордоном. Студенти технічних факультетів вивчають іноземну мову лише один рік під час навчання на бакалавра і один рік в магістратурі за методикою, яка передбачає виконання граматичних вправ, аудіювання, рольові ігри, але головним чином вони читають, перекладають і презентують зміст текстів технічного спрямування в усній формі.

До новітніх інноваційних підходів та технологій навчання англійської мови слід віднести мультимедійні засоби навчання та мультимедійні технології навчання, які включають в себе сукупність програмних засобів навчання, які поділяються на: 1) автоматизовані освітні системи (комплекси програмно-технічних і навчально-методичних засобів, що забезпечують активну діалогову взаємодію між комп'ютерною системою і студентом); 2) експертні освітні системи (містять знання визначеної предметної області і призначені для надання допомоги викладачам у викладанні, а студентам у навчанні); 3) предметні бази даних (дозволяють сформувати набір мультимедійних даних для визначеного кола задач, що в подальшому дозволить проводити вибір, сортування, аналіз і обробку інформації матеріалів); 4) освітні комп'ютерні телекомунікаційні мережі [4].

За функціональним призначенням мультимедійні засоби навчання поділяються на навчальні (надають навчальну інформацію), діагностичні (визначають рівень підготовки та інтелекту студента), інструментальні (відповідають за конструювання, підготовку навчально-методичних матеріалів), предметно-орієнтовані (призначені для імітаційного моделювання), управляючі (управляють діяльністю студентів в процесі виконання роботи), адміністративні (відповідають за автоматизацію процесу навчання), тренувальні (тренажери), контролюючі (контроль за рівнем засвоєння матеріалу), інформаційно-довідкові, імітаційні, демонстраційні, ігрові та позакласні [7].

Використання сучасних засобів навчання (програмні, або Software: мультимедійні підручники, електронні навчальні курси, диски, універсальні енциклопедії, презентації, відео, аудіо матеріали, ресурси Інтернету; обладнання, або Hardware: ПК, аудіо, відео апаратура, мультимедійний проектор, інтерактивна дошка) значно покращує якість подачі матеріалу заняття і ефективність його засвоєння студентами технічних факультетів [5].

Інноваційні мультимедійні засоби представляють собою різновид комп'ютерних технологій, які об'єднують в собі традиційну статичну візуальну інформацію (текст, графіку) і динамічну інформацію (мову, музику, відео, анімацію), обумовлюючи можливість одночасного впливу на зорові і слухові органи чуття студентів і тим самим сприяють ефективному засвоєнню матеріалу [6].

Впровадження інноваційних мультимедійних засобів значно підвищує якість презентації навчального матеріалу та ефективність його засвоєння студентами, збагачує зміст освітнього процесу, підвищує мотивацію до вивчення англійської мови, створює умови для більш тісної співпраці між викладачем і студентами [1].

Вони повинні відповідати цілям і завданням курсу навчання і органічно вписуватися в навчальний процес так як мають безперечні переваги над іншими навчальними технологіями. Це можливість поєднання логічного та образного способів освоєння інформації, активізація освітнього процесу за рахунок посилення наочності, інтерактивна взаємодія, що дозволяє управляти інформацією, вивчати результати, змінювати швидкість подавання інформації та кількість повторювань, що повинні задовольняти індивідуальні академічні потреби. Мультимедійні засоби забезпечують гнучкість і інтеграцію різних типів мультимедійної навчальної інформації. І однією зі спроб наблизитися до використання в навчальному процесі сучасних інноваційних технологій стало створення електронних курсів навчальних дисциплін. Включаючись в навчальний процес, де використовуються мультимедійні засоби (мережеві технології, електронні підручники, електронний курс навчальної дисципліни) студент технічного факультету стає суб'єктом комунікативного спілкування з викладачем, що сприяє розвитку його самостійності і творчості в навчальній діяльності [7; 8].

Сучасні інформаційні технології вимагають впровадження нових підходів до навчання. Слід відходити від традиційної системи навчання, в якій використовується комп'ютер, це зовсім інший навчальний процес, який повинен забезпечувати розвиток комунікативних, творчих і професійних

знань, що потребує самовдосконалення, постійної самоосвіти, за рахунок використання сучасних, інноваційних підходів та технічних засобів навчання.

Висновки та перспективи дослідження. Сучасні інноваційні підходи та технічні засоби навчання надають студентам доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищують ефективність самостійної роботи, дають цілком нові можливості для творчості, знаходження і закріплення усяких професійних навиків, дозволяють реалізувати принципово нові форми і методи навчання [5, с. 8]. Отже, активізація позиції особистості при вивченні професійно-орієнтованої іноземної мови передбачає різнопланову діяльність для розвитку професійно важливих якостей особистості засобами іноземної мови. Це потребує серйозного методичного забезпечення у вигляді різноманітних програм, електронних навчальних курсів, які задовольняють потреби особистості з даного питання. Удосконалення методичного забезпечення включає в себе, передусім, створення комп'ютерних і аудіовізуальних систем професійної інформації, розробка сучасних методів роботи з оброблення інформації, випуск спеціальної друкованої продукції, мультимедійні системи навчання, залучення всіх видів діяльності для забезпечення стабільної зацікавленості молоді у вивченні іноземної мови.

Список використаних джерел

1. Петкова М.І. Формування інноваційного середовища під час навчання іноземним мовам / М.І. Петкова // Зб. наук. праць. – Донецьк. – 2010.
2. Тукало М.Д. Мультимедійні системи навчання як новий методологічний засіб інтерактивного навчання / М.Д. Тукало // Зб. наук. праць. – Академія педагогічних наук України. – Київ. – 2006.
3. Филипенко С.Л. Сучасні та інноваційні підходи викладання англійської мови для студентів / С.Л. Филипенко // Зб. наук. праць. – Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган – Барановського. – Донецьк. – 2009.
4. Щаннікова Л.М. Особливості застосування мультимедійних технологій на уроках іноземної мови / Л.М. Щаннікова // Зб. наук. праць. – Запорізький національний університет. – Запоріжжя. – 2008.
5. Фефилов А. И. Использование новейших технологий в обучении иностранным языкам. Электронная конференция Энит-2000, Ульяновск, Россия, 17-19 мая 2000 г.
6. Фомина Т. Н., Зеленова Т. Г. Инновационные технологии преподавания иностранных языков в неязыковом ВУЗе – Ярославский педагогический вестник. 2003 г. №1 (34).
7. Jack Lohman, Howard Rollins, Joseph Hoey J. Defining, developing and assessing global competence in engineers.
8. file://G:\V_Дополнительные аспекты обучения с применением мультимедиа.htm
<http://www.ido.edu.ru/open/multimedia/liter.htm#01>

References

1. Petkova M.I. Formuvannya innovatsiyного seredovyscha pid chas navchannya inozemnym movam / M.I. Petkova // Zb. nauk. prats. – Donetsk. – 2010.
2. Tukalo M.D. Multimediyini systemy navchannya yak novyi metodologichniy zasib interaktyvnogo navchannya / M.D. Tukalo // Zb. nauk. prats. – Akademiya pedagogichnyh nauk Ukrayiny. – KiYiv. – 2006.
3. Filipenko S.L. Suchasni ta innovatsiyni pidhody vykladannya angliyskyi movy dlya studentiv / S.L. Filipenko // Zb. nauk. prats. – Donetskyi natsionalnyi universytet ekonomiky I torgivli imeni Mihayla Tugan – Baranovskogo. – Donetsk. – 2009.
4. Schannikova L.M. Osoblivosti zastosuvannya multimediyynyh tehnologiy na urokah inozemnoyi movy / L.M. Schannikova // Zb. nauk. prats. – Zaporizkiy natsionalnyi universytet. – Zaporizhzhya. – 2008.
5. Fefilov A. I. Ispolzovaniye noveyshih tehnologiy v obuchenii inostrannym yazykam. Elektronnyaya konferentsiya Enit-2000, Ulyanovsk, Rossiya, 17-19 maya 2000 g.
6. Fomina T. N., Zelenova T. G. Innovatsionnyie tehnologii prepodavaniya inostrannyh yazykov v neyazykovom VUZe – Yaroslavskiy pedagogicheskiy vestnik. 2003 g. #1 (34).
7. Jack Lohman, Howard Rollins, Joseph Hoey J. Defining, developing and assessing global competence in engineers.
8. file://G:\V_Дополнительные аспекты обучения с применением мультимедиа.htm
<http://www.ido.edu.ru/open/multimedia/liter.htm#01>